סרט ★ סרט ★ סרט

בעריכת נעמי גולן

רוקד עם זאבים

(קולנוע צפון)

אם יש לכם שלוש שעות פנויות ופנאי נפשי להנות מתצלומים מרהיבים של נוף בראשיתי (ערבות דרום דאקוטה, ארה"ב), אם אתם מתרגשים למראה עדר של אלפי בופאלו השוטטים בערבה כמו רעידת אדמה מתגלגלת, אם יש לכם נטייה לפולקלור עמים ויכולת להעריך את האותנטיות של הטקסים, הריקודים, התלבושות והמאזל של שבט הסיו – כפי שהם משוחזרים, בסרטו החדש של קוין קוסטנר – שימהר לראות את "רוקד עם זאבים", סרט המועמד השנה לתריסר אוסקרים.

המשחק, הצילום, השיחזור והפולקלור – הם לעילא ולעילא. התפיסה האידיאולוגית – מלהיבה אותי פחות. שוב לפנינו הלבנים הרעים וה"אדומים" המסכנים, קורבנות חסרי אונים של האכזריות, הטכנולוגיה והעדיפות שבנשק, של תרבות המערב. לשם איזון מראים לנו אמנם שבט פראי ואכזרי של אינדיאנים הרוצחים בחיצים באכזריות סאדיסטית – את אחד הלבנים. אבל ה"לבן" הזה הוא עגלון בער, מסורבל גוף ונשמה, דוחה ומעורר גועל.

ועוד בשם האיזון – הגיבור עצמו. קצין אמריקני תמהוני, הנשלח לפי בקשתו אל תחנת הגבול שבין ארץ האינדיאנים לבין אדמות הלבנים באמצע המאה שעברה ובהדרגה מתיידד עם... ואנ ערבות ועם שבט האינדיאנים הסמוך.

הוא מוצא לו בשבט אשה לבנה שגודלה מאז ילדותה ע"י רופא השבט, משתלב באורח החיים של השבט, לובש את בגדיו, רוכב, מעשן ומאמץ את מנהגיו – כשכל הסרט מתאמץ להפגין את יפי חיי השבע הפשוטים והאותנטיים של האינדיאנים ואת אכזריותם של החיילים הלבנים.

מי שזקוק לעלילה מורכבת יותר ולא לגבולות חדים ופשטניים של טוב ורע, לבן ושחור – שיתעלם מן המסר ויתמסר ליופיו החזותי המרשים של הסרט הזה.

אני מבינה גם את יראת הכבוד של יוצריו לפולקלור האינדיאני, שגרמה להם להאריך בתיאור כל מועצת חכמים באוהל ה"צ'יף" וכל טקס של ציד או ריקוד פולחני – אבל לו בכל זאת קיצרו בחצי שעה – היה הסרט רק נשבר מכך.

עם זאת – שווה לראות, כאמור – לאוהבי טבע והרפתקאות.

המאפייה בארץ האופרה

(קולנוע שחף)

בשנת 1972 יצא "הסנדק" הראשון אל האקרנים, הפך להצלחה בינלאומית וזכה בשלושה פרסי אוסקר.

ב־1974 ראינו את "הסנדק 2" שזכה במספר כפול של פרסים – ששה אוסקרים. שני הסרטים גם יחד גדפו שמונה מאות מליון דולר.

פלא שפרנסיס פורד קופולה, המפיק, במאי תסריטאי החליט להפיק ביצת זהב שלישית מעלילות משפחת "דון קורליאונה", "דון כל הדונים" בעולם התחתון של ניו־יורק?

"הסנדק חלק ג" – הגיע איפוא לארצנו. מי שלא ראה את שני החלקים הקודמים – לא יבין כל כך את רזי העלילה ואת היחסים המשפחתיים בין "הדון" מייקל קורליאונה ו"נסיך הכתר" וינסנט מנסיני, או מה פתאום מופיעה בעדת האיטלקים הרצחניים המגלגלים מיליארדי דולרים – אשה בלונדית צעונית בדיאן קיטון בתפקיד קיי אדאמס – אבל גם הוא יקלוט מה מגמה קופונה לעשות כאן.

פרנסיס פורד קופולה לוקח את משפחת קורליאונה למסע של חיפוש שורשים ברומא ובסיציליה. פרט לתצלומים יפיפיים של קריית הוותיקן ושל הכפר הסיציליאני ולהנאה צרופה מן האופירה "קבאלייריה רוסטיקאנה" המככבת לאורך קטעים ארוכים במחצית השנייה של הסרט – אנחנו לומדים על הקשרים ההדוקים שבין שחיתות הכנסייה לשחיתות הפוליטיקאים האיטלקיים ואלימותה של המאפייה.

"מושך בחוטים" בכיר בממשלת איטליה אומר בציניות שלא היתה מבוישת את נסיכי בית בורגזה: מה ההבדל בין אקדח לכסף ולפוליטיקה? הכסף הוא כמו אקדח טעון והפוליטיקה קובעת מתי למשוך ב"מריגר"...

מה יכיל ל"סהר" יותר את השרץ הזה שמשמו קורליאונה מאשר העובדה שארכי־פושע זה נרדם למראה התככים והמפשעים המתרחשים בווטיקן.

הוא, שיודע להורות על חיסול פשוט ומיידי של יריביו – כמעט הולך לאיבוד בין הבישופים והבנקאים השווציצרים החלקלקים והמעורבים כדבי בראקודה.

כשמחסלים בוואטיקן אפיפיור חדש – ע"י השקייתו במשקה מורעל – אוזנת חלחלה בדין קורליאונה. פרנסיס פורד קופולה עושה כסרט הזה דברים מזעזעים עוד יותר לכנסייה הקתולית. הוא מראה ביושום מושחת המועל בכספי הוותיקן במאות מליוני דולרים ו"מוכר" לשם כיסוי שלהבת את אות ההצטיינות הגבוה ביותר מטעם הכנסייה לראש המאפייה. מחיר האות הקתולי – מאה מליון שאמורים להיות מחולקים לעניין סיציליה.

"תראג שהכסף יגיע באמת לעניים" אומר "הדון" לבישופ. "אמן" אומר הכומר הבכיר, מגלגל עיניו לשמיים כולו שחיתות ורמייה.

ומה מחיר חדירתה של המאפייה לאחד הקונצרנים הגדולים ביותר בעולם לנכסי דלא ניידי, שם יש לכנסיה נציג בחבר הנאמנים? שש מאות מליון דולר בסך הכל...

עוד בסרט: רוצח שכיר היורה ברישוש, אפיפיור מורעל, סצינה אפוקליפטית בה מכונת יריה מחסלת מהליקופטר המרחף מעל בית קאזינו – עשרות מאפיונרים, ומיגון של מעשי רציחה, מחיסול ריב ע"י תקיעת עירשות משקפיו בצווארו ועד חיסול בירירות מטורח קצר ע"י רוצחים מחופשים לנזירים יראי שמים. הגזירה השווה שנעשית כאן בין הפשע, הכנסייה ועולם העסקים – נעשית בסרקאזם ובכישרון, ובתנופה אופראית. מעניין האם החרימו לעדי עד את פרנסיס פורד קופולה ברומא. הסרט מצטיין במשחק מעולה (בעיקר של אל פצ'ינו ואנדי גארסייה) ובאריכות יתר.

בתצלום: הבריח הלא קדושה בין המאפייה לכנסייה. מימין – אל פצ'ינו בתפקידו כמייקל קורליאונה, "דון הדונים". משמאל – הבישוס המושחת של הוותיקן המרבי אותות קדושה, נשמות ומחילות – תלוי במחיר. וגם הכסף השחור של המאפייה – מתקבל ברצון...

בסוד שיח

ניסיונות פשרה ב"פרשת דימונה"

מאת שאול שיף

מזכ"ל המפד"ל, ח"כ הרב יצחק לוי פועל להורדת המתח בין מזכירות המפלגה וסיעתה בכנסת לבין שר התחבורה פרופ' אברהם שפיר. מזכות, פרץ משבר בין הנ"ל על רקע כוונת שר התחבורה להביא לשינוי בראשות המועצה הדתית בדימונה, כהונה אותה ממלא ישראל נבון, שאגב נמנה בשעתו על האישים שהביאו לבחירתו של השר שאקי לכהונה מיניסטריאלית. שביקש למנוע בכל מחיר את החלופין בראשות המועצה הדתית. כידוע, ראש עיריית דימונה, גבי ללוש נמנה על הפעילים המרכזיים במתכוז של השר לוי.

שר הדתות שוחח בימים אלה כמה פעמים עם מזכ"ל המפד"ל, הרב יצחק לוי ובמפד"ל מאמינים, כי בסופו של דבר תימצא הנוסחה שתמנע את המשך המשבר במפד"ל.

ח"כ הרב יצחק לוי מזכ"ל המפד"ל

מיד אחרי חג הפסח ייפתחו במפד"ל הדיונים על מועד כינוסה של ועידת המפלגה נוראה, כי הסוגיה כולה תוכרע בסופו של דבר במרכז המפלגה או על־פי ההלטת בית הדין של המפלגה, בראשות עו"ד יעקב וינרוט.

מהגרים מבריה"מ ציבור יעד למיסיונרים

יהודים שהיגרו לארה"ב מבריה"מ, הם ציבור יעד חשוב למיסיונרים מטעם כתות נוצריות ואחרות.

על־פי אתר הבטאונים היהודיים בקליפורניה, משתמשים המיסיונרים בטכניקות שונות כדי למשוך את היהודים הללו לפעילות הכתות. כך, למשל, נשלחות אליהם הזמנות לתפילות־שבת מדומות, או לפגישות עם אנשים המעמידים פני רבנים. על הכוונת שלהם נמצאים כיום בעיקר צעירים בעלי מקבעות זוטשים. יצוין כי בת הסיינטולוגיה נפוצה בעיקר בקרב יוזדים ישראלים בלוס־אנג'לס.

על־פי אומדן המתיימר להיות מדעי, שיעור היהודים בארה"ב שנפלו קורבן לכתות שונות הוא כ־12 אחוזים מכל חמשת המליונים המשתייכים לכתות, ואת למרות, שהיהודים מהווים רק 2.6 אחוזים באוכלוסיית ארה"ב. אם הנתון הנ"ל נכון, הרי פירוש הדבר ששש מאות אלף מיהודי ארה"ב משתייכים לכתות.

נכון הוא שיהודים בולטים בכתות השונות וכמה מהם הגיעו אף לעמדות מנהיגות. אחד מהם (המוכר היטב גם בישראל) הוא מוני (משה) רודסט. עד לפני שנה הוא היה נשיא כנסיית האיחוד. כנסייה זו מנהלת קורספונדציה עניפה עם נציגיה בישראל.

הרב הראשי לתל־אביב לפגישה עם מנהיג מוסלמי

לרבה הראשי של תל־אביב־יפו הגר"ש לאו נקבעה פגישה עם אישיות מוסלמית רמת מעלה באחת מבירות. הפגישה אמורה להיערך ימים מספר לאחר חג הפסח. מקורביו של הרב הראשי לתל־אביב יודעים לספר כי מדובר במנהיג מוסלמי שיעי, ונושא השיחה בין השניים יסוב, ככל הנראה, על מעורבות אישיית בקידום השלום במזה"ת בפרט ובעולם בכלל.

ובעניין אחר:

המירוץ לכהונת רב ראשי אשכנזי בנתניה נכנס להילוך גבוה והלובי'ס לסוגיהם ולמועמדיהם מוסיפים נופך משלהם למירוץ הזה.

בעקבות שילובם של מועמדים, שנותקו למעשה מעולם הרבנות במירוץ הזה, עשוי בנו של הגר"מ לאו, הרב משה חיים לאו להציג את מועמדותו בלחצם של אישים מרכזיים בנתניה.

כידוע ממלא הרב מ.ח. לאו תפקיד רבני בעיר והוא מקובל על כל גווני האוכלוסייה המקומית "בזכות יחוס עצמי". כמה מן המועמדים הבהירו, כי אם תוצג מועמדותו של אב"ד, הרב שילה רפאל לכהונת רב העיר נתניה, יסירו הם את מועמדותם. מועמדו של ראש העיר הוא נכדו של הרב לורן ז"ל, מי שכיהן כרבה האשכנזי של נתניה.

פעילי ליכוד למען גפני

כמה מפעילי הליכוד באיזור רמת־גן נרתמו לסייע ל"דגל התורה" בבחירות החוזרות בקלפי ברמת־גן וגם בקלפי בבני־ברק.

הפעילים הללו רומזים, כי הם עושים זאת על פי הוראות מגבוה, אם כי אינם נוקבים בשם של "הגבוה". לדבריהם לליכוד מחויבות ל"דגל התורה" ובמיוחד להגר"מ שך, שסייע רבות בהקמתה של הממשלה הנוכחית.

באופן רשמי מבהירים ראשי הליכוד, כי לא יתערבו במערכת הבחירות הזאת, ששני המתמודדים בה, "התחייה" ו"דגל התורה" הם שותפים "שווי זכויות בקואליציה של יצחק שמיר.

ד"ר י. בן מאיר אינו חוזר לפוליטיקה (?)

הופעתו של סגן שר החוץ לשעבר, ד"ר יהודה בן־מאיר בחוג מדיני חדש שאת הקמתו יזם רפאל מרוכה מהפעילים המרכזיים של "צעירי המפד"ל", עוררה גל של ניחושים, כי ד"ר בן־מאיר חוזר לפוליטיקה במפ"ל.

ד"ר בן־מאיר הזמין להרצות בחוג על הזיבטים המדיניים של מלחמת המפרץ והרצאתו הוגדרה כ"מרתקת על־פי כל קנה מידה". אלא שבני משפחתו הבהירו, כי מהרצאה בחוג של ידידים בעבר ובהווה ועד לשיבה לפוליטיקה רחוקה הדרך. ד"ר בן־מאיר לומד במרץ משפטים ולקראת שסמכתר יחל את הסמ' במשרד עורכי הדין בראשותו של ליפא מאיר. אין ספק, כי בתחום זה עוד ישמעו ממנו רבות.

ליאון תמן מוזכר כמועמד לנשיא המדינה

איש העסקים ליאון תמן, שעלה בראשית השנה לישראל, אך עוד קודם לכן קשר את גורלו אליה, מוזכר כמועמד אפשרי לכהונת נשיא המדינה. תמן משפר בימים אלה את העברית שלו ומשתדל להתבטא בכל הזדמנות הניתנת לו בשפה העברית. תמן הוא ידיד אישי של נשיא המדינה, מר חיים הרצוג והוא מקובל על זוגי הימין והשמאל כאחד. מועמדותו מוזכרת בשל היותו אישיות אפוליטית. איש עדות המזרח הטועל רבות לאחדות ישראל. מר תמן עומד בראש תע"י (תנועה עולמית לאחדות ישראל) שקמה כביטוי מוחאתי נגד התאבדויות על בסיס עדתי. אחרי, גברי־אל תמן נמנה על התורמים הגדולים לליכוד.